

Kavandatava tööstusomandi seadustiku eelnõu ning kehtiva tööstusomandiõiguse valdkonna regulatsiooniga kaasnevate õigusmõtjude kaardistamiseks vajalikud küsimused

Koostajad: OÜ TVL Katira (Timo Ligi, Aare Pere), Aleksei Kelli, Uku-Mats Peedok, 2014

Sihtgrupi suuruse selgitame

- Mitu kehtivat patenti (Eesti ja Euroopa), kasuliku mudelit, kaubamärki, tööstusdisaini või geograafilist tähist on hetkel?
- Mitu kehtivat patenti (Eesti ja Euroopa) kasuliku mudelit, tööstusdisaini ja kaubamärki (Eesti) kuulub rohkem kui ühele omanikule (statistika viimase kolme aasta kohta)? Ühisomanikele kuuluvad tööstusomandi objektid tuleb identifitseerida.
- Mitu kehtivat patenti (Eesti ja Euroopa) ja kasuliku mudelit kuulub füüsilisele isikule ning mitu juriidilisele (statistika viimase kolme aasta kohta)? Füüsilistele isikutele kuuluvad patendid ja kasulikud mudelid tuleb identifitseerida.
- Mitu ärisaladusega seonduvat kaasust on Eesti kohtutes olnud viimase kümne aasta jooksul (statistika esitada aastate lõikes ning viidetega konkreetsele kaasusele)?
- Mitu kaubamärki kuulub Eestis registreeritud sihtasutustele (viimase kümne aasta statistika)?
- Mitu kaubamärki kuulub Eestis registreeritud mittetulundusühingutele (viimase kümne aasta statistika)?
- Mitu kohtulahendit on Eestis viimase kümne aasta jooksul olnud, kui litsentsisaaja on esitanud hagi seoses intellektuaalse omandi rikkumisega (statistika esitada aastate lõikes ning viidetega konkreetsele kaasusele)?
- Mitu kohtulahendit on viimase kümne aasta jooksul olnud, kui tööstusomandi (patent, kasulik mudel, kaubamärk, tööstusdisain) eseme kaitseulatust on piiratud või selle kaitse on tühistatud/tunnistatud kehtetuks (statistika esitada aastate lõikes ning viidetega konkreetsele kaasusele)?

1. Küsimused Patendiametile

1.1 Küsimused seoses tööstusomandi ülemineku ja üleandmisega (TOS eelnõu § 6)

Registreeritud tööstusomandi eseme omaniku õiguste, sealhulgas ainuõiguse teostamine on sõltuv registri andmetest. Õiguste omaja muudatus jõustub sellekohase kande tegemisest.

- Kui palju on Patendiamet tööstusomandi omaniku muudatuste registrikandeid seni teinud (arv kuus/aastas)?
- Kui palju on Patendiamet tööstusomandi omaniku muudatuste osas teinud „ahelkandeid“

(kanded, mis tehakse üksteise järel) (arv kuus/aastas)?

- Kui palju on Patendiamet tööstusomandile teinud pandikandeid (iga tööstusomandi liigi lõikes, arv kuus/aastas)

1.2 Küsimused seoses ühise tööstusomandi sihtgrupi väljaselgitamisega (TOS eelnõu § 10)

Eelnõuga reguleeritakse täpsemalt ühise tööstusomandiga seonduvaid küsimusi, muuhulgas määratakse, et iga ühine omanik võib teha toiminguid, mis on vajalikud tööstusomandi esemele kaitse saamiseks, selle jõushoidmiseks või jõustamiseks, samas kui kirjalikult ei ole kokku lepitud teisiti, siis muude toimingute jaoks on vaja ühisomanike ühist tahteavaldust või kokkulepet.

- Kui palju on registreeritud patente, kasulikke mudeleid, tööstusdisainilahendusi ja kaubamärke, millel on rohkem kui üks omanik?

1.3 Küsimused seoses esindamisega tööstusomandi kaitse alase toimingu tegemisel (TOS eelnõu § 29)

Välismaalt pärit tööstusomandi õiguse taotleja või omanik peab omama riigisest esindajat, samuti nõutakse esindajalt volikirja esitamist menetluse varases staadiumis. Eelnõu kohaselt loobutakse patendivolinikult volikirja nõudmisest, kui puuduvad kahtlused volituste olemasolus.

- Kui palju on patendivolinikud pidanud esitama välisriigist pärit esindatava käest saadud volikirju, et Eestis menetluses osaleda (arv kuus/aastas)

1.4 Küsimused seoses tööstusomandi registri pidamisega (TOS eelnõu § 35)

Tööstusomandi registrid koondatakse ühte registrisse, mis võimaldab nii õiguslikult kui tehnoloogiliselt lihtsustada registri ülesannete täitmist.

- Kui palju tehakse tööstusomandi registrisse päringuid (arv kuus/aastas)?

1.5 Küsimused seoses digitaalse ametliku väljaande väljaandmisega (TOS eelnõu § 35)

Eelnõuga ühendatakse seni paberkandjal ilmunud väljaanded digitaalseks ametlikuks väljaandeks, mis hakkab ilmuma kord kuus.

- Milline on seni paberkandjal ilmuvate väljaannete väljaandmiskulu (aastas)?
- Milline on eeldatav digitaalse väljaande väljaandmiskulu?

1.6 Küsimused seoses kaubamärgi ekspertiisiga (TOS eelnõu § 208)

Eelnõu kohaselt loobutakse kaubamärgi ekspertiisist suhteliste aluste osas.

- Kui palju vähenevad Patendiameti kulud seoses ekspertiiside mittetegemisega?
- Kui palju on juhtumeid, kus Patendiamet on ekspertiisi käigus tuvastanud suhtelise aluse kaubamärgi kaitsest keeldumiseks ning:
  - varasema õiguse omaja on loa andnud
  - kaubamärgi kaitse andmisest on loobunud varasema õiguse omaja loa puudumise tõttu

1.7 Küsimused seoses töölepingu alusel loodud tööstusomandiga jaotuvate varaliste õiguste küsimuse sihtgrupi väljaselgitamisega (TOS eelnõu § 8)

- Millistel Eesti residentidel on patendiregistris kõige rohkem registreeritud leiutisi?

2. Küsimused patendivolinikele (vähemalt 10)

2.1 Küsimused seoses tööstusomandi ülemineku ja üleandmisega (TOS eelnõu § 6)

Registreeritud tööstusomandi eseme omaniku õiguste, sealhulgas ainuõiguse teostamine on sõltuv registri andmetest. Õiguste omaja muudatus jõustub sellekohase kande tegemisest.

- Milline on tööstusomandi ülemineku ja üleandmise taotluse koostamisele keskmiselt kuluv aeg?

2.2 Küsimused seoses esindamisega tööstusomandi kaitse alase toimingute tegemisel (TOS eelnõu § 29)

Välismaalt pärit TO õiguse taotleja või omanik peab omama riigisisest esindajat, samuti nõutakse esindajalt volikirja esitamist menetluse varases staadiumis. Eelnõu kohaselt loobutakse patendivolinikult volikirja nõudmisest, kui puuduvad kahtlused volituste olemasolus.

- Milline on volikirja esitamisega kaasnev aja- ja ressursikulu (Eestist ja välisriigist pärit esindatavate puhul)?

2.3 Küsimused seoses kaubamärgi ekspertiisiga (TOS eelnõu § 208)

Eelnõu kohaselt loobutakse kaubamärgi ekspertiisist suhteliste aluste osas.

- Milline on eeldatav lisanduv kulu taotlejatele ja olemasolevate õiguste omajatele seoses täiendava kontrolliga ja Patendiameti poolse ekspertiisi tegemise kadumisega?

2.4 Küsimused seoses apellatsioonikomisjoni menetluse kiirendamisega (TOS eelnõu § 76)

- Milline on keskmine ühe kaebuse ja vaidlustusavalduse menetluses osalemiseks kuluv ajakulu praegu?

2.5 Küsimus seoses varemkasutamiseõiguse laienemisega kaubamärkidele

Seni patentide puhul kehtinud varemkasutamiseõiguse immuuniteet ainuõiguse suhtes laiendatakse eelnõu kohaselt ka kaubamärkidele.

- Milline on varemkasutamiseõiguse olemasolu mõju patenditaotluse esitamise otsustamisel ja millised tagajärjed on varemkasutamiseõiguse realiseerimisel?

3. Küsimused Tööstusomandi apellatsioonikomisjonile

3.1 Küsimused seoses apellatsioonikomisjoni menetluse kiirendamisega (TOS eelnõu § 76)

- Milline on keskmine ühe kaebuse ja vaidlustusavalduse menetlemise kulu praegu?

Probleemne on just juhtum, kus üks vaidlustusavalduse menetlusosaline ei osale (rahvusvahelise kaubamärgi omanik) ja teine (vaidlustaja) peab seepärast ootama. Selliseid juhtumeid on 10-20 aastas ja muudatus kiirendab nende menetlust.

Kaebuste menetlus eelnõu kohaselt samuti kiireneb ja kaebusi esitatakse aastas 5-10.

Praegu järgivad nii kaebused kui vaidlustusavaldused ühte menetluskorda ja keskmine menetlus (kui seda ei peatata ega võeta tagasi) on 1,5 – 2 aastat, kuigi on oluliselt pikemaid menetlusi. Seadusest tulenev miinimum on 0,75 aastat (1 kuu menetlusse võtmine, 3 kuud vastuse küsimine, ca 2-3 kuud reageerimiseks, 2 kuud lõplikud seisukohad, 1 kuu otsustamine lõppmenetluses).

Kui väljuda ajakulu teemast ja rääkida rahalisest kulust, siis on ühe kaebuse/vaidlustusavalduse riigilõiv praegu 160 eurot. Kui aastas esitatakse 60 kaebust/vaidlustusavaldust, on lõivutulu 9600 €. Kaebuse rahuldamisel (ca 5% ca 50 otsusest) makstakse riigilõiv tagasi, mis on ebaoluline summa. Komisjoni kulud aastas on ca 90000 €, millest ca 10% tuleb lõivudest tasa; ülejäänud tuleb tasandusena riigieelarve kaudu. Jagades aastase kogukulu 90000 € ca 60 esitatud vaidlustusavalduse/kaebusega on kulu seega 1500 € (ehk 10 korda kõrgem riigilõivust).

4. Küsimused ülikoolidele ja ettevõtjatele, kellel on kõige rohkem registreeritud patente (sihtgrupp tuleneb küsimusest nr 1.7)

4.1 Küsimused seoses töölepingu alusel loodud tööstusomandiga (TOS eelnõu § 8)

- Kuidas on töölepingutes reguleeritud tööstusomandi õiguste seonduvad küsimused? Kas üldjuhul sõlmitakse konkreetsed kokkulepped varaliste õiguste üleminekuks?

5. Küsimused Justiitsministeeriumile kohtustatistika osas

5.1 Küsimus tulenevalt TOS eelnõu §-st 21, mille kohaselt tööstusomandi kaitse vaidlused alluvad edaspidi Harju Maakohtule

- Kui palju on olnud tööstusomandi kaitse alaseid vaidlusi väljaspool Harju Maakohtu tööpiirkonda?
- Mis on tööstusomandi alastes kohtuvaidlustes I astme menetluste lõpplahendite tühistamise/muutmise osakaal II kohtuastmes?

5.2 Küsimus tulenevalt TOS eelnõu §-st 24, millega määratakse täpsemalt apellatsioonikomisjoni pädevus.

- Kui palju on kohtutes alustatud/lahendatud hagita menetlusi Patendiameti toimingute peale esitatud kaebustega seoses, mis tööstusomandi seaduses apellatsioonikomisjoni pädevusse kuuluvana määratletud ei ole?

6. Küsimus Eesti Pangaliidule

6.1 Küsimus seoses tööstusomandi ülemineku ja üleandmisega (TOS eelnõu § 6)

Registreeritud tööstusomandi eseme omaniku õiguste, sealhulgas ainuõiguse teostamine on sõltuv registri andmetest. Õiguste omaja muudatus jõustub sellekohase kande tegemisest.

- Kas tööstusomandiõigusel, mille registrikandel on õiguslik (mitte informatiivne) tähendus, on tagatisena suurem väärtus võrreldes tööstusomandiõigusel, mille registrikandel on informatiivne tähendus?

7. Küsimus seoses muudatusega, mille tulemusena saab patendiomaniku äriühingu osanikuks olla üksnes patendivolnik:

- Mitu patendivolnike äriühingut Eestis on?
- Mitmes patendiühingus ei ole omanik patendivolnik?

8. Patendivolniku kutse omandamiseks töökogemuse nõude vähendamine:

- Küsida kümnelt patendivolnikult ja patendiametilt, kas nende arvates oleks eelneva staaži vähendamine vajalik?